

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL O. R. IR ERGO INSURANCE SE GINČO NAGRINĖJIMO**

2018 m. rugpjūčio 29 d. Nr. 242-353
Vilnius

Lietuvos bankas gavo O. R. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir *ERGO Insurance SE*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2017 m. spalio 7 d. įvyko eismo įvykis: draudiko apdraustos transporto priemonės Volvo V50, valst. Nr. *duomenys neskelbtini*, (toliau – „Volvo“) vairuotojas atliko posūkio į kairę pusę manevrą, norėdamas įvažiuoti į sustojimo vietą, tačiau nepastebėjo priešpriešiais pagrindiniu keliu atvažiuojančio automobilio „Citroen C4“, valst. Nr. *duomenys neskelbtini*, jo nepraleido ir automobiliai susidūrė. Po susidūrimo, į automobilio „Volvo“ galinį kairį kampą atsitrenkė iš paskos važiuojęs automobilis „Suzuki SX4“, valst. Nr. *duomenys neskelbtini*, (toliau – „Suzuki“), priklausantis pareiškėjui (eismo įvykio metu automobilį vairavo pareiškėjo žmona). Automobilių „Volvo“ ir „Suzuki“ vairuotojai pasirašė eismo įvykio deklaraciją, laukelyje „Pripažįstu, jog esu atsakinga (-s) už padarytą žalą“ pasirašė automobilio „Volvo“ vairuotojas, kurio civilinė atsakomybė buvo apdrausta draudiko.

Dėl eismo įvykio metu patirtos žalos pareiškėjas kreipėsi *If P&C Insurance AS* Lietuvos filialą, kuriame buvo apdraudęs savo automobilį savanoriškuoju (kasko) draudimu. Minėtas draudikas atlygino automobilio „Suzuki“ remonto išlaidas, o dėl žalos atlyginimo dėl automobilio prekinės vertės netekimo pareiškėjas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) 13 straipsnio 1 dalimi, kreipėsi į įvykio kaltininko civilinę atsakomybę apdraudusį draudiką.

Draudikas apskaičiavo, kad automobilio „Suzuki“ prekinės vertės netekimas sudaro 551 Eur, tačiau nurodė, kad atsakomybę dėl eismo įvykio „Volvo“ vairuotojas prisėmė nepagrįstai, nes dėl eismo įvykio kalti abiejų transporto priemonių („Volvo“ ir „Suzuki“) vairuotojai. Atsižvelgdamas į tai, draudikas išmokėjo tik pusę nustatytos išmokos dėl prekinės vertės netekimo (275,5 Eur).

Pareiškėjas nesutiko su draudiko sprendimu, todėl kreipėsi į Lietuvos banką, nurodydamas, kad po eismo įvykio buvo iškviesti policijos pareigūnai, tačiau jie nenustatė abipusės kaltės, be to, abiejų automobilių apgadinimai po susidūrimo buvo nežymūs. Pareiškėjas taip pat pažymėjo, kad draudikas jokiais objektyviais įrodymais nepagrindžia savo teiginio, kad pareiškėjo automobilio vairuotoja pažeidė Kelių eismo taisyklių (toliau – KET) 126 punktą, t. y. nesilaikė saugaus atstumo. Tuo remdamasis pareiškėjas prašė rekomenduoti draudikui pripažinti, kad įvykis įvyko dėl „Volvo“ vairuotojo kaltės, ir išmokėti likusią 275,5 Eur išmokos dalį dėl prekinės vertės netekimo.

Atsiliepime dėl pareiškėjo kreipimesi nurodytų aplinkybių draudikas teigė manantis, kad eismo įvykio dalyvių kaltė yra mišri, nes „Suzuki“ vairuotoja nesilaikė KET 126 punkto reikalavimų („vairuotojas, atsižvelgdamas į greitį, privalo laikytis tokio atstumo, kad neatsitrenktų į priekyje važiuojančią transporto priemonę, jeigu ji būtų stabdoma, taip pat palikti tokį tarpą iš šono, kad eismas būtų saugus“) ir dėl to atsitrenkė į automobilio „Volvo“ galinę dalį. Draudikas

pažymėjo, kad iš eismo įvykio nuotraukų matosi, kad pareiškėjo „automobilis sustojo tik pravažiavęs visą automobilio „Volvo“ ilgį“, o tai, draudiko nuomone, reiškia, kad „Suzuki“ vairuotoja nesiėmė veiksmų, kad būtų išvengta eismo įvykio (pvz., stabdymas, manevravimas siekiant išvengti susidūrimo). Taip pat draudikas pažymėjo, kad eismo įvykio dalyvių parašai, kuriais jie patvirtina prisiimantys kaltę dėl eismo įvykio, nėra besąlyginis jų atsakomybės atsiradimo įrodymas, todėl, draudiko nuomone, priimtas sprendimas laikyti, kad dėl eismo įvykio atsiradusi žala buvo padaryta abiejų vairuotojų veiksmais, yra pagrįstas ir todėl pareiškėjo reikalavimas yra atmetinas.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo pareiškėją pripažinti iš dalies atsakingu už 2017 m. spalio 7 d. eismo įvykio metu padarytą žalą.

Vertinant ginčo šalių nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad TPVCAPDĮ 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad išmoka šio įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė. To paties įstatymo 19 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad draudikas moka tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio išmoką, neviršijančią šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytą draudimo sumų, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo.

Civilinės atsakomybės atsiradimo sąlygas, pagrindus ir bendruosius žalos atlyginimo principus nustato Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (toliau – CK). Civilinei atsakomybei taikyti būtina nustatyti šias sąlygas: neteisėtus veiksmus (CK 6.246 straipsnis), žalą (CK 6.249 straipsnis), priežastinį ryšį tarp asmens neteisėtų veiksmų ir atsiradusios žalos (CK 6.247 straipsnis) ir kaltę (CK 6.248 straipsnis).

Nagrinėjamu atveju draudikas, siekdamas įrodyti, kad įvykio metu automobilio „Suzuki“ vairuotoja nesilaikė KET reikalavimų ir todėl dėl įvykio yra atsakingi abu jame dalyvavusių transporto priemonių valdytojai, teigia, kad automobilio „Volvo“ vairuotojas, pažeisdamas KET reikalavimus, sukėlė pirmąjį eismo įvykį ir sudarė kliūtį kelyje, o automobilio „Suzuki“ vairuotoja buvo neatidi dalyvaudama eisme, nestebėjo kelyje vykstančio eismo (priekyje važiuojančios transporto priemonės), todėl pažeidė KET reikalavimus: nepasirinko saugaus atstumo nuo priekyje važiuojančios transporto priemonės ir todėl į ją atsitrenkė šiai sustojus. Draudikas pažymi, kad transporto priemonė „Suzuki“ sustojo net ne susidūrimo vietoje, o „tik pravažiavusi visą automobilio „Volvo“ ilgį“, remdamasis šiomis aplinkybėmis draudikas daro išvadą, kad „Suzuki“ vairuotoja prieš eismo įvykį nestabdė ir neatliko kitų veiksmų siekdama išvengti susidūrimo. Kita vertus, pareiškėjas teigia, kad eismo įvykio nebuvo galimybės išvengti, o aplinkybės, kad automobiliai yra menkai apgadinti ir susidūrimas buvo nežymus, patvirtina, kad automobilio „Suzuki“ vairuotoja važiavo nedideliu greičiu ir buvo atsargi. Vertinant nurodytas aplinkybes pažymėtina, kad draudikas atsiliepime nepasisakė dėl pareiškėjo nurodytų, draudiko vertinimui prieštaraujančių aplinkybių dėl automobilio greičio. Taip pat svarbu pažymėti, kad draudikas pateikdamas savo poziciją dėl vairuotojos neatsargaus elgesio nepateikė jokio techninio pobūdžio ekspertinio vertinimo ar kitų įrodymų, galinčių pagrįsti, kad draudikas būtų vertinęs 2017 m. spalio 7 d. eismo įvykio mechanizmą arba jo elementus, siekdamas nustatyti automobilio „Suzuki“ greitį prieš eismo įvykį ir įvertinti, ar šio automobilio vairuotoja turėjo techninę galimybę išvengti eismo įvykio.

Vertinant pareiškėjo nurodytą aplinkybę, kad į eismo įvykio vietą iškviešti policijos pareigūnai teigė, kad dėl eismo įvykio yra kaltas automobilio „Volvo“ vairuotojas, pažymėtina, kad ta pati aplinkybė yra nurodyta ir transporto priemonės „Volvo“ vairuotojo pranešime apie eismo įvykį draudikui: „<...> Po susidūrimo su CITROEN į mano automobilio galinę dalį atsitrenkė Žaliųjų ežerų gatve man iš paskos važiuojęs SUZUKI JPG803. Į įvykio vietą buvo iškviešta policija, kurios pareigūnai pranešė, kad aš esu kaltas, nes sukėliau eismo įvykį.“ Lietuvos bankui pateikti abiejų eismo įvykio dalyvių paaiškinimai patvirtina, kad, į eismo įvykio vietą atvykusių policijos pareigūnų vertinimu, transporto priemonės „Volvo“ vairuotojo elgesys buvo eismo įvykio priežastis. Pažymėtina, kad draudikas neginčija fakto, kad į eismo įvykio vietą iškviešti pareigūnai patvirtino automobilio „Volvo“ valdytojo atsakomybę dėl įvykio. Be to, Lietuvos bankui nėra pateikta duomenų, kad draudikas siekdamas patvirtinti savo teiginius dėl abipusės atsakomybės būtų kreipęsis į policiją. Minėtos aplinkybės suteikia pagrindą konstatuoti, kad pareiškėjo teiginiai, jog policijos pareigūnai nustatė, kad eismo įvykis įvyko dėl automobilio „Volvo“ vairuotojo veiksmų, yra pagrįsti.

Draudikas grįsdamas savo sprendimą nesivadovauti abiejų eismo įvykių dalyvių pasirašyta deklaracija, kurioje nurodyta, kad dėl eismo įvykio yra atsakingas automobilio „Volvo“ vairuotojas, nurodė, kad eismo įvykio dalyvių parašai deklaracijoje, kuriais jie patvirtina prisiimantys kaltę, nėra besąlyginis jų atsakomybės dėl įvykio sukėlimo įrodymas. Draudiko teigimu, dažnai eismo įvykio dalyviai prisiimdami kaltę neteisingai kvalifikuoja savo veiksmus, todėl draudikas turi vertinti visas eismo įvykio aplinkybes ir kiekvieno dalyvio veiksmų atitiktį KET reikalavimams, t. y. turi nustatyti, dėl kurio iš eismo įvykio dalyvių padaryto KET pažeidimo galėjo kilti eismo įvykis. Draudikas pagrįstai teigia, kad eismo įvykio dalyvių pasirašyta deklaracija nėra vienintelis ir nenuginčijamas dokumentas eismo įvykio dalyvio kaltei pagrįsti, tačiau, kaip Lietuvos Aukščiausiasis Teismas yra pažymėjęs, jei draudikui kyla abejonių dėl eismo įvykio aplinkybių, atsižvelgiant į įvykį, eismo įvykio deklaracijoje ar ją atitinkančiame dokumente nurodytą informaciją ar kitas aplinkybes, pavyzdžiui, kai eismo įvykio deklaracijoje ar ją atitinkančiame dokumente nurodytos aplinkybės nesutampa su kitomis aplinkybėmis ar informacija, jis privalo išsamiai ištirti eismo įvykio aplinkybes, siekdamas nustatyti draudžiamojo įvykio faktą, pasekmes ir draudimo išmokos dydį. Kasacinis teismas yra pažymėjęs, kad sisteminė teisės aktų (o ypač TPVCAPDĮ 12 straipsnio 2 dalies, 15 straipsnio 1 dalies, 19 straipsnio 5 dalies, Taisyklių 6 ir 29 punktų) analizė patvirtina, kad eismo įvykio deklaracija ar ją atitinkantis dokumentas, nors ir yra pagrindinis, tačiau ne vienintelis dokumentas, esantis pagrindu draudikui spręsti apie aplinkybes, būtinas draudžiamojo įvykio faktui, pasekmėms ir draudimo išmokos dydžiui nustatyti, o tokiu atveju, kai tarp draudiko, apdraudusio transporto priemonės valdytojo civilinę atsakomybę privalomuoju draudimu, ir draudimo išmoką turinčio teisę gauti asmens iškyla ginčas dėl draudimo išmokos dydžio nustatymo, aplinkybės dėl eismo įvykio dalyvių atsakomybės yra įrodinėjamos remiantis CPK nustatytomis įrodinėjimo taisyklėmis ir leistiniais įrodymais (Lietuvos aukščiausiojo teismo 2018 m. birželio 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-251-1075/2018). Iš pirmiau išdėstytų kasacinio teismo argumentų darytina išvada, kad draudikas, nors ir ne visais atvejais privalo vadovautis eismo įvykio dalyvių pasirašyta deklaracija, tačiau norėdamas ją nuginčyti turi šį sprendimą pagrįsti surinkdamas tam reikalingus įrodymus.

Pažymėtina, kad draudikas, remdamasis Draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalimi, privalo įrodyti aplinkybes, atleidžiančias jį nuo draudimo išmokos mokėjimo. Nagrinėjamu atveju Lietuvos bankui pateikti paaiškinimai patvirtina, kad draudikas sprendimą pripažinti abipusę eismo įvykio dalyvių kaltę dėl 2017 m. spalio 7 d. įvykio priėmė, nes automobilio „Suzuki“ vairuotoja pažeidė KET nuostatas, reikalaujančias laikytis saugaus atstumo iki priekyje važiuojančios transporto priemonės. Pažymėtina, kad Lietuvos bankui nebuvo pateikta duomenų, kad draudikas būtų atlikęs techninio pobūdžio ekspertinį vertinimą, ar kitų įrodymų, galinčių pagrįsti, kad draudikas būtų vertinęs eismo mechanizmą arba jo elementus, siekdamas nustatyti transporto priemonės „Suzuki“ greitį prieš eismo įvykį ir įvertinti, ar šio automobilio valdytoja turėjo techninę galimybę išvengti eismo įvykio. Taip pat Lietuvos bankui pateikti eismo įvykio dalyvių

paaikškinimai patvirtina, kad į eismo įvykio vietą iškviesti policijos pareigūnai nustatė, kad automobilio „Volvo“ vairuotojas yra atsakingas dėl įvykio. Kadangi draudikas šių aplinkybių taip pat nenuginčijo, darytina išvada, kad jo teiginys, kad automobilių susidūrimo pobūdis patvirtina jų valdytojų abipusę kaltę dėl eismo įvykio, yra nepagrįstas objektyviais įrodymais.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes, darytina išvada, kad draudikas sprendimą mokėti tik dalį draudimo išmokos priėmė neištyręs visų 2017 m. spalio 7 d. eismo įvykio aplinkybių, nesurinkęs įrodymų, neginčijamai patvirtinančių, kad abu eismo įvykio dalyviai yra atsakingi už eismo įvykio kilimą, ir nepatikrinęs visos draudikui prieinamos informacijos, galinčios turėti įtakos vertinant eismo įvykio aplinkybes ir sprendimui dėl draudimo išmokos dydžio priimti. Atkreiptinas dėmesys, kad draudimo teisiniuose santykiuose draudėjas pripažįstamas silpnesne sutarties šalimi, todėl draudėjo teisės ir interesai turi būti ginami prioritetiškai. Kadangi draudikas nesurinko neginčijamų įrodymų, galinčių patvirtinti sprendimą išmokėti 50 procentų draudimo išmokos, atlyginančios žalą dėl transporto priemonės „Suzuki“ prekinės vertės netekimo, remiantis Draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalyje įtvirtinta įrodinėjimo naštos draudikui paskirstymo taisykle, darytina išvada, kad draudiko sprendimas išmokėti sumažintą draudimo išmoką negali būti laikomas pagrįstu.

Atsižvelgiant į tai, kad šalių ginčo dėl draudiko apskaičiuotos 551 Eur draudimo išmokos, mokėtinos už transporto priemonės prekinės vertės netekimą, nėra, bei į tai, kad draudikas pareiškėjui jau yra išmokėjęs 275,5 Eur draudimo išmoką, darytina išvada, kad draudikas pareiškėjui turi išmokėti likusią 275,5 Eur draudimo išmokos dalį.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.1 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Tenkinti pareiškėjo O. R. reikalavimą, ir rekomenduoti *ERGO Insurance SE* pareiškėjui išmokėti papildomą 275,5 Eur draudimo išmoką.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie šio sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Direktorius

Mindaugas Šalčius